

Samenvatting leven Wet pensioenaanvullingsregelingen (WPA)

Op 21 juni 2013 is het wetsvoorstel 'Invoering van pensioen- en lijfrente-excedentregelingen' (Wet pensioenaanvullingsregelingen; WPA) ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel worden onder meer zogenoemde 'lijfrente-excedentregelingen' geïntroduceerd waarmee voor vrijwillige, individuele oudedagsvoorzieningen in de 3e pijler (lijfrentesfeer) een nieuwe fiscale faciliteit (extra vrijstelling in box 3) wordt geboden. Het voorstel is op 27 juni 2013 aangenomen door de Tweede Kamer. Hierna wordt ingegaan op de inhoud van de betreffende regelingen.

- **Voorgeschiedenis**

Aanvankelijk werden de met dit voorstel voorgenomen regelingen op 14 juni 2013 gepresenteerd als aanvulling op het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximum opbouw- en premiepercentages pensioenen en maximering pensioengevend inkomen' (Witteveenwet 2015) in de vorm van een voorontwerp van de nota van wijziging (Kamerstukken II, 33 610, nr. 14). In de brief bij die nota is aan de Tweede Kamer meegedeeld dat het kabinet genoemd voorontwerp voor spoedadvies aanhangig heeft gemaakt bij de Raad van State. Daarbij is door de staatssecretaris van Financiën toegezegd dat de Tweede Kamer spoedig nader zou worden geïnformeerd over de verdere besluitvorming van het kabinet.

Met zijn brief van 19 juni 2013 heeft de staatssecretaris van Financiën invulling aan voornoemde toezegging gegeven (AFP/2013/388U). In die brief is een behandelingschema opgenomen met betrekking tot het wetsvoorstel 'Witteveenwet 2015'. Daarin staat ook te lezen dat het kabinet zijn besluit tot uitwerking van het voorstel van sociale partners via een nota van wijziging heeft heroverwogen en dat het kabinet heeft besloten *niet* een nota van wijziging in te dienen, maar de overeenkomsten aanvulling op het wetsvoorstel 'Witteveenwet 2015' in een afzonderlijk wetsvoorstel uit te werken. De heroverweging heeft ertoe geleid dat het kabinet op 18 juni 2013 een adviesaanvraag bij de Raad van State heeft ingediend op een wetsvoorstel dat strekt tot invoering van o.m. lijfrente-excedentregelingen. Daarmee is de oorspronkelijke adviesaanvraag ingetrokken.

Ondanks dat de afdeling advisering van de Raad van State bezwaar had tegen de inhoud van het wetsvoorstel, is het wetsvoorstel 'Wet pensioenaanvullingsregelingen' op 21 juni 2013 ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel komt inhoudelijk overeen met het eerder aan de Tweede Kamer toegestuurde voorontwerp voor een nota van wijziging. Inmiddels is het wetsvoorstel aangenomen door de Tweede Kamer.

- **Inleiding bij het wetsvoorstel**

In het sociaal akkoord hebben sociale partners aangegeven in overleg met het kabinet een alternatief of aanvulling te willen zoeken voor de per 1 januari 2015 voorziene aanpassing van het Witteveenkader, zoals in het regeerakkoord is vastgelegd en is uitgewerkt in het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioenen en maximering pensioengevend inkomen' (Kamerstukken II, 33 610, nr. 2).

Het wetsvoorstel van 21 juni 2013 houdt kort gezegd in dat over het deel van het inkomen tot en met € 100.000 een bruto-uitkering van 1,75% van het inkomen per dienstjaar opgebouwd kan worden binnen het Witteveenkader en dat daarnaast een netto-aanvulling mogelijk wordt die gelijkwaardig is aan de opbouw van een bruto-uitkering van 0,10% van het inkomen per jaar. Over het deel van het inkomen dat hoger is dan € 100.000 kan op grond van dit voorstel een opbouw van een netto-uitkering plaatsvinden die gelijkwaardig is aan de opbouw van een bruto-uitkering van 1,85% van het inkomen. De excedentregelingen hebben geen invloed op inkomensafhankelijke regelingen. Er wordt immers gespaard uit het nettoloon. De inleg in de excedentregeling heeft derhalve geen invloed op het voor inkomensafhankelijke regelingen relevante inkomen.

Het kabinet heeft de sociale partners tot 1 juni 2013 de gelegenheid gegeven voor de uitwerking hiervan met een maximaal budgettair beslag oplopend tot € 250 miljoen structureel. In de brief van 7 juni 2013 van de staatssecretaris van Financiën is aangegeven dat sociale partners de wens hebben de per 1 januari 2015 voorziene aanpassing van het Witteveenkader aan te vullen met een spaarfaciliteit. Sociale partners hebben aangegeven dat bij de uitwerking een gelijkwaardige pensioenopbouw voor ieder inkomen een belangrijk uitgangspunt is. Om dat te bereiken wensen sociale partners dat er een spaarfaciliteit ingevoerd wordt met ingang van 1 januari 2015, waardoor in totaal een opbouw kan worden gerealiseerd die gelijkwaardig is aan een bruto-opbouw van 1,85%. Het kabinet heeft dit voorstel overgenomen.

Het wetsvoorstel 'Wet pensioenaanvullingsregelingen' van 21 juni 2013 geeft invulling aan het voorstel het Witteveenkader aan te vullen met deze excedentregelingen (bestaande uit pensioenexcedentregelingen en lijfrente-excedentregelingen). Het onderhavige wetsvoorstel is mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingediend.

- **Lijfrente-excedentregelingen**

Zoals hiervoor is aangegeven blijft de op grond van het regeerakkoord per 1 januari 2015 voorziene aanpassing van het Witteveenkader (Witteveenwet 2015) het uitgangspunt. Dit betekent dat voor pensioen in de 2^e pensioenpijler (verhouding werkgever/werknemer) op basis van het middelloonstelsel het maximumopbouwpercentage per dienstjaar 1,75% blijft en voor pensioen op basis van het eindloonstelsel 1,55%. Ook de voorgestelde aftopping van het pensioengevend loon op € 100.000 blijft gehandhaafd. De pensioenexcedentregelingen houden in dat voor een inkomen tot en met € 100.000 gespaard kan worden voor een nettopensioenuitkering die vergelijkbaar is met een bruto-uitkering van 0,10%, en dat bij een inkomen van meer dan € 100.000 gespaard kan worden voor een nettopensioenuitkering die vergelijkbaar is met een bruto-uitkering van 1,85%, omdat per 1 januari 2015 vanaf dat inkomen onder het Witteveenkader de aftopping geldt. Bij de uitwerking wordt zo veel mogelijk bij het Witteveenkader aangesloten.

Voor zogenoemde 'pensioenexcedentregelingen' geldt dat gespaard wordt uit het nettoloon, dat geen box 3-heffing is verschuldigd ter zake van het forfaitaire rendement over het opgebouwde vermogen en dat de uitkeringen onbelast blijven. Het opgebouwde vermogen wordt dus niet als bezitting in aanmerking genomen voor de box 3-heffing. Het fiscale belang voor een individuele werknemer is derhalve afhankelijk van de omvang van de aanspraken op pensioenexcedentregelingen naast het reguliere box 3-vermogen. Indien niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden, vervalt de box 3-vrijstelling voor de volledige aanspraak op een pensioenexcedentregeling.

Om ook voor vrijwillige, individuele ouderdomsvoorzieningen in de 3e pijler (buiten de verhouding werkgever/werknemer) een nieuwe fiscale faciliteit te bieden worden ingevolge het onderhavige wetsvoorstel lijfrente-excedentregelingen geïntroduceerd. Deze regelingen maken het mogelijk – in lijn met de nieuwe faciliteit voor pensioenregelingen in de 2e pijler – om een aanvullende individuele ouderdomsvoorziening te creëren. De lijfrente-excedentregelingen vallen uiteen in een basislijfrente-excedentregeling voor het deel van het inkomen tot en met de aftoppingsgrens van € 100.000 (2015) en een optoppingslijfrente-excedentregeling voor het deel van het inkomen boven deze aftoppingsgrens.

De per jaar maximaal in een lijfrente-excedentregeling te storten premie is afhankelijk van de omvang van de premiegrondslag.

De jaarlijkse premieruimte in een basislijfrente-excedentregeling bedraagt:

inkomen	inkomen lijfrente- premie	AOW- franchise	premie- grondslag	premie- ruimte 0,406%
€ 19.000	€ 19.000	€ 12.000	€ 7.000	€ 28
€ 33.000	€ 33.000	€ 12.000	€ 21.000	€ 85
€ 50.000	€ 50.000	€ 12.000	€ 38.000	€ 154
€ 66.000	€ 66.000	€ 12.000	€ 54.000	€ 219
€ 100.000	€ 100.000	€ 12.000	€ 88.000	€ 357
€ 150.000	€ 100.000	€ 12.000	€ 88.000	€ 357
€ 175.000	€ 100.000	€ 12.000	€ 88.000	€ 357
€ 250.000	€ 100.000	€ 12.000	€ 88.000	€ 357

De jaarlijkse premieruimte in een optoppingslijfrente-excedentregeling bedraagt:

inkomen	maximum- lijfrente- inkomen	optoppings- lijfrente- grondslag	premie optoppings- lijfrente- excedent 6,444%
€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -
€ 150.000	€ 100.000	€ 50.000	€ 3.222
€ 175.000	€ 100.000	€ 75.000	€ 4.833
€ 200.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 6.444
€ 250.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 9.666

Ook bij lijfrente-excedentregelingen geldt dat deze niet als bezitting in aanmerking worden genomen voor de box 3-heffing. Hierdoor is ook bij lijfrente-excedentregelingen het fiscale belang voor een individu afhankelijk van de omvang van de waarde van lijfrente-excedentregelingen naast het reguliere box 3-vermogen. Indien niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden, vervalt evenwel de box 3-vrijstelling voor de volledige aanspraak op een lijfrente-excedentregeling.

- **Wijzigingen in Wet IB 2001 (art. 3.100, 3.126 en 5.16 tot en met 5.16n)**

Het wetsvoorstel 'Wet pensioenaanvullingsregelingen' van 21 juni 2013 bewerkstelligt dat pensioenexcedentregelingen en lijfrente-excedentregelingen niet tot de bezittingen worden gerekend voor de rendementsgrondslag in box 3. De in dat kader in hoofdstuk 5 van de Wet inkomstenbelasting 2001 op te nemen afdeling 5.3A regelt de voorwaarden voor pensioenexcedentregelingen die – met uitzondering van de begrenzings voor het pensioen – grotendeels zijn ontleend aan hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 (ook wel aangeduid als Witteveenkader). De in het hiervoor genoemde hoofdstuk op te nemen afdeling 5.3B regelt de voorwaarden voor lijfrente-excedentregelingen en is grotendeels ontleend aan afdeling 3.7 van de Wet inkomstenbelasting 2001.

Nieuwe afdeling 5.3B in Wet IB 2001

Afdeling 5.3B regelt de vrijstelling van box 3 voor vrijwillige oudedagsvoorzieningen die buiten de verhouding werkgever/werknemer liggen (lijfrente-excedentregelingen). Het gaat hierbij om derdepijlerproducten met mutatis mutandis dezelfde kenmerken als lijfrenteverzekeringen, lijfrentespaarrekeningen en lijfrentebeleggingsrechten waarvan de

premies, respectievelijk ingelegde bedragen, ingevolge hoofdstuk 3, afdeling 3.7, van de Wet inkomstenbelasting 2001 als uitgaven voor inkomensvoorzieningen worden behandeld. Ook bij deze lijfrente-excedentregelingen wordt een onderscheid gemaakt tussen lijfrente-excedentregelingen die zijn bedoeld als inkomensvoorziening voor het inkomen tot en met de aftoppingsgrens van € 100.000 (2015), de zogenaamde basislijfrente-excedentregeling, en lijfrente-excedentregelingen die zijn bedoeld als inkomensvoorziening voor het inkomen boven deze aftoppingsgrens, de optoppingslijfrente-excedentregelingen. De verschillen zijn gelegen in de premiepercentages die kunnen worden benut voor de lijfrente-excedentregeling. Dit komt tot uitdrukking in de artikelen 5.16l (voor de basislijfrente-excedentregeling) en 5.16m (voor de optoppingslijfrente-excedentregeling).

Aanbieders van producten

Ter zake van de aanbieders van lijfrente-excedentregelingen wordt een bepaling opgenomen die beoogt te voorkomen dat voor de loon- en inkomstenbelasting onbelaste of aftrekbare pensioen- of lijfrentepremies deel uitmaken van het vermogen waaruit ook voor box 1 onbelaste uitkeringen kunnen worden gedaan. In dat kader worden tevens artikel 3.126 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en artikel 19a van de Wet op de loonbelasting 1964 aangepast.

Maximaal toegestane premie

De bepalingen ten aanzien van de maximale premie voor de lijfrente-excedentregeling is ontleend aan artikel 3.127 Wet IB 2001, zoals dat artikel in 2015 luidt. Bij het premiepercentage dat benut kan worden voor de basispensioenregeling is daarom dezelfde premiegrondslag relevant als in artikel 3.127, derde lid, Wet IB 2001. Voor de optoppingslijfrente-excedentregeling wordt het gezamenlijke bedrag van de inkomensbestanddelen relevant die worden genoemd in artikel 3.127, derde lid, onderdelen a tot en met d, Wet IB 2001 voor zover dit gezamenlijke bedrag de aftoppingsgrens van € 100.000 (2015) overschrijdt. Bij de fiscale ruimte voor de lijfrente-excedentregeling zal vervolgens bij ministeriële regeling te stellen voorwaarden, mutatis mutandis overeenkomstig artikel 3.127, vierde lid, onderdeel a, Wet IB 2001, rekening worden gehouden met de fiscale ruimte die benut wordt voor pensioen-excedentregelingen.

Onregelmatige handelingen met producten

Bij onregelmatige handelingen als omschreven in het voorgestelde artikel 5.16n vervalt de vrijstelling voor de rendementsgrondslag van box 3 voor de volledige aanspraak op de lijfrente-excedentregeling. Deze handelingen tasten het karakter van oudedags- of nabestaandenvoorziening aan, zodat er geen reden meer is voor fiscale facilitering. Wel is het mogelijk om een aanspraak ingevolge een lijfrente-excedentregeling om te zetten in een andere zodanige aanspraak. Dit betekent bijvoorbeeld dat een basislijfrente-excedentregeling in de vorm van een verzekering omgezet kan worden in een basislijfrente-excedentregeling in de vorm van een spaarrekening of beleggingsrecht.

Zie: Artikel I, onderdelen A, B, C en D van het wetsvoorstel

• **Beoogde inwerkingtredingsdatum**

De nieuwe bepalingen zijn beoogd in werking te treden met ingang van 1 januari 2015. Voorwaarde is wel dat het wetsvoorstel 'Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen' tot wet is of wordt verheven en die wet in werking treedt of is getreden.

Zie: Artikel V van het wetsvoorstel

- **Bronnen en hyperlinks**

Alle brondocumenten met betrekking tot het wetsvoorstel zijn gepubliceerd op de website van de Rijksoverheid en bovendien direct toegankelijk gemaakt via wetsvoorstellenpagina van de Fiscale site Levensverzekeringen (www.fiscaalleven.eu). Hieronder zijn de directe hyperlinks naar de brondocumenten opgenomen.

Wet pensioenaanvullingsregelingen

Koninklijke Boodschap (TK 33.672, nr. 1 d.d. 21-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelFVW2013-33637-01KoninklijkeBoodsch.pdf>

Wetsvoorstel (TK 33.672, nr. 2 d.d. 21-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelFVW2013-33637-02Wetsvoorstel.pdf>

Memorie van Toelichting (TK 33.672, nr. 3 d.d. 21-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelFVW2013-33637-03MemorieVanToel.pdf>

Nader rapport (TK 33.672, nr. 4 d.d. 21-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelFVW2013-33637-04AdviesRvSenNadRap.pdf>

Advies Raad van State (TK 33.672, nr. 4 d.d. 19-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelFVW2013-33637-04AdviesRvSenNadRap.pdf>

Verslag (TK 33.672, nr. 5 d.d. 21-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelPensioenaanvullingsregelingen33.672-05Verslag.pdf>

Witteveenwet 2015

Behandelschema wetsvoorstel (D.d. 19-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelWitteveenwet2015-33610-BehandelschemaWetsvoorstel.pdf>

Voorontwerp Nota van wijziging (TK 33.610, nr. 14 d.d. 14-06-2013):

<http://www.fiscaalleven.eu/wetsvoorstelWitteveenwet2015-33610-14VoorontwerpNotaVanWijziging.pdf>